

V letošním prvním čísle bulletinu přinášíme novinky o dění v asociaci. Najdete zde také informace o konferencích, aktuálních číslech časopisů, jejich výzvách pro autory či o nových knihách. S přáním pěkných zimních dní

Výbor ČAPV

1. Úvodní slovo

Vážené členky, vážení členové,

první letošní bulletin nabízí prostor k zamyšlení se nad jeho přípravou a některými novinkami, které jsme v loňském roce zavedli, a také k představení plánu vydávání bulletinů pro tento rok.

Každému vydání bulletinu předchází řada činností, které jeho čtenářům nemusí být úplně přístupné. Na schůzi výboru, jež vydání bulletinu obvykle předchází, diskutujeme o náplni jednotlivých rubrik. Ta je často provázaná s další agendou, kterou řešíme (například ve vztahu ke konferenci, členské schůzi apod.) Vedle přípravy jednotlivých textů je součástí přípravy také kopírování obsahů pedagogických časopisů, hledání aktuálně publikovaných knih a aktualizace seznamu výzev a konferencí. Po dokončení textů se k jednotlivým rubrikám a položkám vyjadřují členové výboru. Nakonec je bulletin podroben jazykové korektuře a rozeslán členům asociace.

Při přípravě podkladů se někdy jedná o téměř detektivní práci, zejména v případě aktuálně vydaných knih. Jejich soupis sice po přidělení ISBN eviduje Národní knihovna (<http://aleph.nkp.cz/web/ok.htm>), nicméně ne vždy jsou knihy již publikované, protože registrace ISBN probíhá před samotným tiskem či zveřejněním na webu. Pokud lze knihu dohledat podle názvu, je leckdy možné ve vyhledávači nalézt i její plný text, avšak ne vždy jde o verzi, jež by se na první pohled jevila jako oficiální. Někteří nakladatelé navíc, bohužel, nemají aktualizované webové stránky nebo u knihy chybí anotace. Z pozice editora bulletinu tak často musím oslovovat samotného autora s tím, zda by byl ochoten k potenciálně zajímavé knize dodat stručný popis nebo schválil odkaz, jenž jsem dohledal. Ba co více, i přes snahu systematicky procházet seznam přidělených ISBN, evidovat dosud nevydané knihy a průběžně sledovat weby nakladatelů je dost možné, že se do bulletinu ne vždy dostanou všechny relevantní a aktuálně vydané knihy, protože informace o nich nejsou vždy dostupné.

Aby bulletin nebyl pouze lokální záležitostí, zařadili jsme vloni rubriku *Členové doporučují*. V té byly publikovány krátké doporučující texty související s knhami vydanými v zahraničí, jichž vychází obrovské množství a jejichž přehled není realistické do bulletinu zařazovat. Vedle toho jsme zavedli též anglické číslo bulletinu ve snaze otevřít asociaci navenek a dát prostor také publikacím, které naši členové vydali v zahraničí.

Chtěl bych tímto poděkovat Vám všem, kteří se do tvorby bulletinu aktivně zapojujete. Pokud bulletin pouze čtete, ale dosud jste aktivně nepřispěli, chci Vás tímto vyzvat, abyste se do jeho vzniku také zapojili. Pokud sami vydáte knihu, pořádáte konferenci, editujete monotematické číslo časopisu nebo jste přečetli zahraniční knihu, která je z hlediska pedagogického výzkumu

zajímavá, napište nám na bulletin@capv.cz. Vítejte příspěvky od zkušených výzkumníků i juniorů.

V roce 2022 plánujeme vydat následujících pět čísel bulletinu:

Číslo 1/22 (česky) – uzávěrka 14. 2.

Číslo 2/22 (česky) – uzávěrka 14. 5.

Číslo 3/22(česky) – uzávěrka 1. 8.

Číslo 4/22 (česky) – uzávěrka 14. 10.

Číslo 5/22 (anglicky) – uzávěrka 1. 12.

Členové mohou ve svých e-mailových schránkách bulletin očekávat zhruba dva týdny po uzávěrce.

Z různých rozhovorů s Vámi víme, že bulletin hodnotíte jako přínosný a že možnost jej dostávat považujete za výhodu členství, což nás těší. Za jakékoliv podněty k obsahu a koncepci bulletinu budeme rovněž vděční.

František Tůma

2. Členství v roce 2022

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

vážíme si Vašeho členství v ČAPV i faktu, že tímto způsobem dáváte najevo zájem o zkvalitňování vzdělávacího procesu prostřednictvím pedagogického výzkumu a také o vzájemnou výměnu informací. Členství v ČAPV s sebou nese určité výhody, přičemž některé z nich jsou průběžné: 5x ročně například dostáváte e-mailem bulletin; máte možnost vytvořit si svůj profil na webovém rozhraní asociace a získat tak mimo jiné přístup k časopisu *European Educational Research Journal*, který vydává EERA (pokud si chcete profil založit, napište prosím na tajemnik@capv.cz). Jiné výhody plynoucí ze členství jsou spíše příležitostné: máte například možnost získat zvýhodněné podmínky pro účast na výročních konferencích ČAPV a na konferencích ECER (pořádaných pod záštitou EERA, letos ve spolupráci s Yerevan State University).

Na naši letošní 30. výroční konferenci jsme obdrželi více než 90 přihlášek posterů, příspěvků, a symposií, které byly předány do recenzního řízení. Autoři přijatých abstraktů se poté budou moci přihlásit k aktivní účasti na konferenci. Abyste však jako členové získali zvýhodněné vložné, je nezbytné **uhradit členský poplatek pro letošní rok nejpozději do 31. března 2022**. Informace k hrazení členského příspěvku jsou k dispozici na <https://capv.cz/clenstvi/clenske-prispevky/>. V případě jakýchkoliv dotazů se prosím obraťte na predseda@capv.cz.

Jana Poláková Vašátková

3. Podněty ke změně stanov

Situace s epidemickým onemocněním Covid-19 za poslední měsíce a obecněji změna společenských podmínek představují pro spolkový život mnohé výzvy vyžadující změny v jeho chodu a organizaci. Byť stanovy našeho spolku, ČAPV, byly aktualizovány v roce 2019, ukazuje se, že mnohé jsme nebyli schopni tenkrát předjímat.

Rádi bychom proto doplnili a upravili stanovy o některé prvky (např. hlasování per rollam, možnost online účasti na členských schůzích apod.), abychom naší asociaci umožnili efektivně fungovat i v následujících letech a připravili se na další případné složité situace, například vlivem pandemie. Uvítáme proto Vaši pomoc!

Chcete-li se stát členem pracovní komise nebo máte-li podněty k doplnění či úpravě stanov, dejte nám prosím vědět do 28. 3. 2022 na e-mail predseda@capv.cz. Vašimi podněty se bude zabývat komise pod vedením Stanislava Michka, která následně ještě před letními prázdninami 2022 předloží členské základně náměty na změnu stanov, tak aby vše mohlo být projednáno na srpnové členské schůzi.

Stanislav Michek, Jana Poláchová Vašátková

4. Zpráva z jednání výboru ČAPV

Ve dnech 4. 11., 15. 11., 29. 11., 20. 12. a 14. 2. se uskutečnila online jednání členů výboru ČAPV. Na schůzích byly projednány následující body:

1. Vyhodnocení konference ČAPV 2021.
2. Koncepční a organizační přípravy konference ČAPV 2022 (termíny, výzva k přihlašování příspěvků, recenzní řízení, témata, workshopy, plenární řečníci, komunikace s OpenGate a nastavení poskytovaných služeb, web konference, atd.)
3. Vydání anglického bulletinu.
4. Možnosti aktualizace stanov s ohledem na možnost konání členské schůze v hybridní formě.
5. Web ČAPV (sdělení na webu, sborníky z konferencí, možnosti zřízení platební brány, atd.)
6. Hospodaření za rok 2021 a výhled na rok 2022, dotace od RVS.
7. Chybějící sborník z konference ČAPV v Českých Budějovicích.
8. Aktivity k 30. výročí založení ČAPV (vydání knihy k 30. výročí založení ČAPV – oslovení autorů a autorských týmů, recenzní proces; natočení videí přibližujících pedagogický výzkum veřejnosti – pilotní projekt).

Další schůzka členů výboru proběhne 22. března online.

Za výbor ČAPV

František Tůma

5. Víτάme nové členy ČAPV

Mgr. Eva Keclíková

Pracoviště: Národní pedagogický institut

Obor: pedagogika, vzdělávání dospělých

Zaměření: další vzdělávání pedagogických pracovníků

Mgr. David Ryška

Pracoviště: Katedra anglického jazyka a literatury, PedF UHK

Obor: aplikovaná lingvistika, didaktika

Zaměření: interakce v jazykové třídě, didaktika cizích jazyků

Mgr. Veronika Štenclová

Pracoviště: Katedra sociální pedagogiky, PedF, OSU

Obor: sociální pedagogika

Zaměření: edukační a terapeutický proces s dětmi, mládeží a dospělými vykazující rizikové chování a činnosti zařízení ústavní a ochranné výchovy vedoucí k resocializaci a reintegraci

KONFERENCE – SEMINÁŘE – WORKSHOPY

1. Konference a letní školy v ČR

- Mezinárodní konference *Efficiency and Responsibility in Education (ERIE 2022)* se bude konat 2. – 3. června na České zemědělské univerzitě v Praze. Přihlášky je možné podávat do 7. března. Podrobnosti na <http://erie.pef.czu.cz>.

2. Konference a workshopy v zahraničí

- Konference *Second Language Teacher Education: Challenges and New Horizons*, kterou pořádá University of Vienna, proběhne 15. – 17. září. Přihlášky je možné odesílat do 1. března. Více informací na <https://slted2022.univie.ac.at/home/>.
- Do 10. března je možné odeslat přihlášku na konferenci *Towards the Next Epoch of Education*, kterou pořádá Bulgarian Comparative Education Society (BCES). Konference se uskuteční online 21. – 24. června 2022, viz <https://bc-es-conference.org/>.
- Výroční konference, kterou pořádá American Educational Research Association (AERA), se uskuteční v San Diegu a online ve dnech 21. – 26. dubna. Registrace je možná do 22. února, viz <https://www.aera.net/Events-Meetings/2022-Annual-Meeting>.
- Také v březnu je možné se přihlásit na některé konference, které pořádají Special Interest Groups (SIGs) v rámci EARLI. K podrobnostem viz <https://www.earli.org/sig>.
- Výroční konference *International Council for Teacher Education (ICET)* byla přesunuta na červen 2022. Více na https://www.icet4u.org/upcoming_world_assembly.php.
- Letní školu výzkumných metod v sociálněvědním výzkumu pořádá Nijmegen School of Management (Radboud University, Holandsko). Registrace na jednotlivé kurzy se uzavírá 1. května. Více informací na <https://www.ru.nl/nsm/vm/2022-summer-school-social-research-methods/>.

- Různé metodologické semináře s ECTS kredity v rámci *Essex Summer School in Social Science Data Analysis* (Velká Británie) se budou konat v období 10. 7. – 19. 8. Přihlašování na letní školu se má otevřít v únoru. K podrobnostem viz <http://essexsummerschool.com>.
- 20. výroční konference ISATT *Living and Leading in the Next Era: Connecting Teaching, Research and Citizenship* proběhne 3. – 7. července 2023 v Bari (Itálie). Více informací na <https://www.isatt.net/conferences/>.

ČASOPISY: PRÁVĚ VYCHÁZÍ

1. Vybrané české odborné recenzované časopisy

NOVINKA: E-pedagogium 3/2021

Školní prostředí očima žáků základní školy (Helena Vomáčková, Vlastimil Chytrý); Komparace spokojenosti žáků škol využívajících systémy řízení kvality s žáky běžných škol (Roman Liška, Jaroslav Veteška); Jazykové potřeby akademických pracovníků v České republice (Simona Pecková); Rozvíjení žádoucích axiologických hodnot u žáků druhého stupně základní školy prostřednictvím publikace Děti s hvězdou (Milan Mašát); Preprimární vzdělávání v ČR, Anglii a na Novém Zélandu (Ondřej Koželuh); Efektivita fonologické terapie Metaphon (Dana Buntová, Kristína Prosučová).

<https://e-pedagogium.upol.cz>

NOVINKA: Orbis scholae 1/2021

K teorii aktivního vzdělávacího obsahu v transdidaktickém pojetí (Jan Slavík, Tomáš Janík, Jiří Kohout, Tereza Češková, Pavel Mentlík, Petr Najvar); Střední článek ve vzdělávání: vymezení pojmu, přístupy a implikace pro vzdělávací politiku (Arnošt Veselý); Nástup do veřejné mateřské školy v České republice: sonda do adaptace rodiče (Eva Hejzlarová, Magdalena Mouralová, Kateřina Konrádová); Koncentrace kortizolu ve slinách v průběhu zátěžových situací u úzkostných a neúzkostných adolescentů (Kateřina Kubíková, Isabella Pavelková, Aneta Boháčová).

<http://www.orbisscholae.cz/>

NOVINKA: Pedagogická orientace 4/2020

Monotematické číslo *Child in network of risks: Prevalence and correlates of video gaming addiction among Nigerian in-school adolescents* (Adams Ogirima Onivehu); The relationship between personality dimensions and problematic Internet use in children aged 11 to 14 years (Marijana Markovikj, Eleonora Serafimovska); Boredom coping in the context of secondary education (Denisa Urbanova, Isabella Pavelkova); Barriers to the implementation of primary prevention of risky behaviour in school in the context of teacher/ school prevention methodologist activities (Miroslav Procházka); The role of social pedagogues in the school environment – a topic for discussion (Tomáš Čech); Prevention of online risk behaviour in schools with regard to the socio-educational activity of the school social pedagogue (Miriam Niklová).

<https://journals.muni.cz/pedor>

NOVINKA: Pedagogická orientace 1/2021

Mentoring jako prostředek podpory profesního učení studentů učitelství a učitelů (Vladimíra Spilková, Barbora Zavadilová); Profesní identita studentek učitelství pro mateřské školy a její

odraz v portfoliu (Veronika Rodová, Zora Syslová); Možnosti podpory duševního zdraví žáků (Anna Kubíčková, Lenka Felcmanová); Srovnání koncepce finanční gramotnosti ČR a vybraných států USA (Karel Ševčík); Sebezkušenostní skupiny pro studenty učitelství v online prostředí (Petra Hořejšová, Zuzana Štefánková).

<https://journals.muni.cz/pedor>

NOVINKA: Pedagogická orientace 2/2021

Monotematické číslo *Výchova v přírodě*. Historií výchovy v přírodě v Čechách k lipnické Prázdňinové škole (Otakar Holec); Vývoj koncepce výchovy v přírodě v kontextu vývoje mezinárodního a její vymezení v České republice (Jan Neuman, Ivana Turčová, Tomáš Brtník, Andrew J. Martin); Realizácia outdoorovej edukácie vo vybraných krajinách zapojených do Outward Bound International (Ján Kancír, Sofia Šolcová); Kurz pobytu v letní přírodě: zkušenosti z olomoucké cesty (David Másilka, Michal Vičar, Babeta Prášilová); Tematika výchovy v přírodě v díle Jaroslava Foglara pohledem pedagogických pracovníků (Richard Macků, Jiří Němec, Ivo Jirásek); Učení v reálném světě: zkušenosti s testováním modelu pro environmentální výchovu v přírodě (Roman Kroufek, Jan Činčera); Genius loci (Jan Musil); Výuka v přírodě: módní hit či smysluplná výuka? (Jaroslava Ševčíková); Odkud a kam směřuje venkovní výuka? Historie, současnost a trendy ve venkovní výuce v kontextu vzdělávacích teorií (Karel Nepraš, Renata Šikulová); Jak učitelé využívají venkovní prostředí pro výuku vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (Štěpánka Chmelová); Edukace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v přírodním prostředí (Nikola Adelaida Řandová, Alena Thorovská).

<https://journals.muni.cz/pedor>

NOVINKA: Sociální pedagogika 2/2021

Monotematické číslo *Reflexe aktuálních sociálně edukačních aspektů v domácí nebo v zahraniční vzdělávací politice*: Principles of holistic education applied to the Teacher Education Model for the 21st Century in Singapore (Michal Pařízek); Sociálne aspekty čitateľskej gramotnosti s akcentom na dieťa zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia na Slovensku (Vladimíra Zemančíková); Implementace opatření na podporu žáků se sociálním znevýhodněním ve Zlínském kraji (Jaroslava Pavlíčková, Tatiana Matulayová); Pedagogické přístupy a didaktické postupy zaměřené na volnočasovou kompetenci (Anna Dudová, Richard Macků).

<http://soced.cz>

NOVINKA: Studia paedagogica 4/2021

Monotematické číslo *Professional Decision-Making in Education* (Eds. Kristin Vanlommel, Milan Pol): Data Ethics in Education: A Theoretical, Practical, and Policy Issue (Ellen B. Mandinach, Jo Beth Jimerson); Assessment of German and Austrian Students' Educational Research Literacy: Validation of a Competency Test Based on Cross-National Comparisons (Jana Groß Ophoff, Christina Egger); Validation of the Teacher Decision-Making Inventory (TDMI): Measuring Data-Based and Intuitive Dimensions in Teachers' Decision Process (Kristin Vanlommel, Elke Pepermans); Sensemaking Unraveled: How Teachers Process School Performance Feedback Data (Gila Gutwirth, Evelyn Goffin, Jan Vanhoof); Student Guidance Decisions at Team Meetings: Do Teachers Use Data for Rational Decision Making? (Roos Van Gasse, Martine Mol); Assessment Decision Making in Vocational Education and Training (Henning Fjørtoft, Elin Bø Morud); Exploring Leadership Influence Within Data-Informed Decision-Making Practices in Australian Independent Schools (Venesser Fernandes).

<http://www.studiapaedagogica.cz>

Pedagogika 3/2021

Monočíslo *Možnosti využití pedagogického výzkumu pro vzdělávací politiku*. Přehledová studie výzkumů předškolního vzdělávání v České republice v letech 2011–2020 (Zora Syslová, Veronika Najvarová); Pád kariérního systému pro pedagogické pracovníky v roce 2017 – případová studie vzdělávací politiky (Stanislav Michek, Vladimíra Spilková); Intervence české vzdělávací politiky ve vztahu k výzkumně doloženým poznatkům a doporučením: případ požadavků na kvalifikaci učitele (Vladimíra Spilková, Irena Reimannová); Profesionální učitelství a reflexe studentského portfolia (Hana Lukášová); Výzkum, experti a politici – podivuhodný život ideje inkluzivního vzdělávání v ČR (Stanislav Štech); Cesta k inkluzivní škole: Případová studie proměny tří škol (Karin Marques); Hodnocení vzdělávacího přínosu škol pomocí přidané hodnoty: srovnání čtyř evropských zemí (Eva Potužníková); Únik ze spádových škol: obavy rodičů z „běžné školy“ při nástupu dítěte do 1. třídy (Radka Smith Slámová); Z výzkumu společného vzdělávání v mateřských školách – podněty pro tvůrce vzdělávací politiky (Helena Hejlová, Anna Tomková).

<https://ojs.cuni.cz/pedagogika>

2. Časopis partnerské Evropské asociace pedagogického výzkumu

NOVINKA: European Educational Research Journal (EERJ), 6/2021

Monočíslo *Niklas Luhmann and Education: Observing World Society*. Worlds apart? On Niklas Luhmann and the sociology of education (Eric Mangez and Pieter Vanden Broeck); Education: Forming the Life Course (Niklas Luhmann); How does education function? (Raf Vanderstraeten); Whose life is it anyway? The life course as an observational medium in the education system (Giancarlo Corsi); Inclusion/exclusion: Educational closure and social differentiation in world society (Marcus Emmerich); Sociological observations of the educational system: A systems-theoretical perspective (Thomas Kurtz); Education in world society: A matter of form (Pieter Vanden Broeck); Externalisation and structural coupling: Applications in comparative policy studies in education (Gita Steiner-Khamsi); From self-evident norms to contingent couplings: A systems-theoretical analysis of changes in the relationship between schools and the function systems in Denmark (Niels Åkerstrøm Andersen and Justine Grønbaek Pors); The worry conversation: A loosening technology (Hanne Knudsen); Managing expectations by projecting the future school: Observing the Nordic future school reports via temporal topologies (Petteri Hansen, Kirsten Sivesind and Rune Thostrup).

<https://journals.sagepub.com/home/eer>

NOVINKA: European Educational Research Journal (EERJ), 1/2022

Monočíslo *What is the 'public' in public education? Mapping past, present and future educational imaginaries of Europe and beyond*. "We have never been public." Continuity and change in the policy production of "the public" in education in England (Matthew Clarke and Martin Mills); On the haunted 'public' in public education in Poland (Maria Mendel); The instrumentation of public subsidies for private schools: Different regulatory models with concurrent equity implications (Adrián Zancajo, Antoni Verger and Clara Fontdevila); Pedagogic rights, public education and democracy (Stephen Heimans, Parlo Singh and Henry Kwok); Making work private: Autonomy, intensification and accountability (Greg Thompson, Nicole Mockler and Anna Hogan); Learning in a time of cholera: Imagining a future for public education (Terry Wrigley); The marketisation of education and the democratic deficit (Carl Anders Säfström and Niclas Månsson).

Další studie: Co-creation and regional adaptation of a resilience-based universal whole-school

program in five European regions (Roxanna Morote, Carlota Las Hayas, Irantzu Izco-Basurko, Frederick Anyan, Ane Fullaondo, Valeria Donisi, Antoni Zwiefka, Dora Gudrun Gudmundsdottir, Mette Marie Ledertoug, Anna S Olafsdottir, Silvia Gabrielli, Sara Carbone, Iwona Mazur, Anna Królicka-Deręgowska, Hans Henrik Knoop, Nina Tange, Ingibjörg V. Kaldalóns, Bryndís Jóna Jónsdóttir, Ana González Pinto and Odin Hjemdal); On a math mission: The time and space compression of professional identity and values in prospective mathematics teachers' stories (Hege Marie Mandt and Geir Afdal); Competitive/comparative governance mechanisms beyond marketization: A refined concept of competition in education governance research (Miriam Madsen).

<https://journals.sagepub.com/home/eer>

3. Další odborné recenzované časopisy vycházející v ČR

- Czech-Polish historical and Pedagogical Journal (<https://www.ped.muni.cz/cphjournal/>)
- EduPort – Education Support (<https://eduport.pf.ujep.cz/>)
- Elementary Mathematics Education Journal (<http://emejournal.upol.cz>)
- Historia scholastica (<http://www.historiascholastica.com>)
- Journal of Technology and Information Education (<http://jtie.upol.cz>)
- Journal on Efficiency and Responsibility in Education and Science (<https://www.eriesjournal.com>)
- Lifelong Learning (<http://lifelonglearning.mendelu.cz>)
- Scientia in educatione (<https://ojs.cuni.cz/scied/>)
- Testforum (<http://www.testforum.cz>)

4. Další odborné recenzované časopisy vycházející na Slovensku

- Acta Educationis Generalis (<https://content.sciendo.com/view/journals/atd/atd-overview.xml>)
- Journal of Pedagogy, The Journal of University of Trnava (<https://content.sciendo.com/view/journals/jped/jped-overview.xml>)
- Pedagogika.sk (<http://www.casopispedagogika.sk>)
- Psychológia a patopsychológia dieťaťa (<https://vudpap.sk/x/cinnosti-vudpap/informacna-a-edicna-cinnost/casopisy-vudpap/papd>)

5. České odborné časopisy popularizující pedagogický výzkum

NOVINKA: Komenský 145(4)/2021

Z výzkumu: Co vede rodiče k přestupu dítěte na alternativní školu? (Iva Mikušová).

<https://www.ped.muni.cz/komensky/>

NOVINKA: Komenský 146(1)/2021

Z výzkumu: Efektivní tvorba elektronické studijní opory (Michaela Drexler, Jan Válek); Dotazníkové šetření názorů rodičů a žáků na distanční vzdělávání ve škole (Michal Lupač, Pavel Vyhňák, Mirka Rollinková).

<https://www.ped.muni.cz/komensky/>

KNIHY: PRÁVĚ VYCHÁZÍ

Čeřovská, M. (2021). *Výslovnost ve výuce německého jazyka na ZŠ*. Masarykova univerzita.

V publikaci je prezentován empirický výzkum výslovnostních chyb českých žáků učících se němčině jako druhému cizímu jazyku na základní škole. Jeho cílem bylo ověřit, v jaké míře mají žáci obtíže s výslovnostními jevy v němčině, ve kterých čeští rodilí mluvčí obvykle chybují. Dále bylo zjišťováno, jakým způsobem se v chybách projevuje transfer z dříve osvojených jazyků žáka, tj. mateřského jazyka (češtiny) a prvního cizího jazyka (angličtiny). V rámci teoretických východisek je pozornost věnována různým pojetím výslovnosti z hlediska cílů výuky cizích jazyků, definicím jazykových chyb, jejich příčinám, dále pak vývoji výslovnostní normy spisovné němčiny a metodickým přístupům při zkoumání chyb.

Kniha je dostupná z <https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.M210-9903-2021>

Janík, T., Černá, M., Vystrčilová, P. a kol. (2021). *Postupy a nástroje pedagogické evaluace pro (budoucí) učitele*. Masarykova univerzita.

Kniha je určena budoucím učitelům mateřských a základních škol. Jejím prostřednictvím se budou seznamovat se základy pedagogické evaluace, a to v souvislosti s kvalitou vzdělávání a jejím řízením. Evaluace je zde představena jako oblast výzkumu a praxe. Jsou zde rozlišeny různé typy evaluací mj. také z hlediska jejich aktérů. Dále je zde předložen model kvality vzdělávání, který umožňuje strukturovat výběr dostupných domácích evaluačních rámců, metod a nástrojů využitelných (budoucími) učiteli v praxi.

Kniha je dostupná z <https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.M210-9957-2021>

Kalenda, J. (2021). *Vratký triumf: vývoj účasti na neformálním vzdělávání dospělých v České republice v letech 1997 až 2016*. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.

Monografie se zaměřuje na analýzu proměny vzorce účasti v neformálním vzdělávání dospělých (NVD) v České republice mezi lety 1997 až 2016. Jejím cílem je na jedné straně přispět k porozumění hlavním trendům v zapojení dospělých do této formy celoživotního vzdělávání a na straně druhé určit faktory, které ovlivňují jejich rozhodování ohledně toho, zda se do něj zapojí či ne. V rámci takového zaměření zodpovídá tři stěžejní otázky: Jak se měnil vývoj účasti v NVD? Kdo byli jeho hlavní účastníci a neúčastníci? Jaké faktory přispívaly k tomu, že se do něj někteří lidé zapojovali snáze a častěji než jiní? Pro tento záměr publikace pracuje s kvantitativními daty z mezinárodních a národních reprezentativních šetření vzdělávání dospělých. Na jejich základě argumentuje, že pro systém NVD v České republice je typický posun od vzorce konsolidujícího se systému (1997–2010) k neoliberálnímu a na zaměstnavatele a pracovní vzdělávání soustředěného systému NVD (2011–2016). Celý tento posun je přitom doprovázen zvýšením počtu vzdělávajících se dospělých, který se po roce 2011 vyrovnal účasti ve většině zemí Evropy a který někteří pozorovatelé označují za jeho „triumf“. Mnoho indicií však zároveň nasvědčuje tomu, že ono vítězné tažení nestojí na pevných základech či je jen zdánlivé, neboť vytváří celou řadu vedlejších, nezamýšlených efektů, které jej v dlouhodobém horizontu podkopávají – snižují jeho kvalitu, oslabují transfer poznatků a efektivitu vzdělávání a v neposlední řadě také omezují prospěšnost jeho společenských funkcí a významově jej zplošťují.

Kniha je dostupná z <https://doi.org/10.7441/978-80-7454-986-1>

Kubíková, K., Boháčová, A., Pavelková, I., & Štech, S. (2021). *Příčiny (ne)úspěchu na vysoké škole*. Grada.

Publikace se věnuje problematice (ne)úspěšnosti studentů na vysokých školách, a to zejména z pohledu sociálněpsychologického a osobnostního. Zmapovány jsou především ty faktory, které vyplývají ze studentovy osobnosti, z jeho předchozí studijní zkušenosti a ze sociálního pozadí. Ústřední pozornost je věnována motivaci ke studiu na vysoké škole a jejímu vlivu na studijní výkon. Kniha dále hodnotí, jakým způsobem se studenti adaptují na systém vysokoškolského vzdělávání — co jim brání v úspěšném přizpůsobení se nárokům fakulty, potažmo univerzity.

Novotný, P., Brücknerová, K., Rabušicová, M., Juhaňák, L., Knotová, D., & Rozvadská, K. (2021). *Netradiční studenti pedagogických oborů na českých vysokých školách*. Masarykova univerzita.

Monografie je věnována tématu netradičních studentů v terciárním vzdělávání. Hlavním definičním kritériem této skupiny je věk a přestávka ve formálním vzdělávání po dokončení střední školy. Z netradičních studentů studujících na českých vysokých školách byli vybráni studenti studující pedagogické obory, tedy obory, které poskytují kvalifikaci pro práci ve vzdělávání (např. učitelé, poradci, vychovatelé, sociální pedagogové, asistenti učitele, vzdělavatelé dospělých). Kniha je rozdělena do 11 vzájemně propojených kapitol prezentujících teoretická východiska, metodologii a výsledky výzkumu provedeného autory knihy s využitím smíšeného výzkumného designu.

Kniha je dostupná z <https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.M210-9974-2021>

Svobodová, Z. (2021). *Konflikty ve škole – od prevence k řešení*. Wolters Kluwer.

Kniha *Konflikty ve škole – od prevence k řešení* je určena především pracovníkům škol a školských zařízení, kteří už mají dost neustálých nepříjemných mailů, schůzek a hovorů a chtějí konečně získat více času na skutečnou práci. Pomocí konkrétních technik a rozborů reálných situací se naučí nastavit smysluplnou a efektivní prevenci, komunikovat bez komunikačních stopek, zbaví se nutnosti „mlžít“, a když už dojde ke konfliktu, tak budou mít oporu v řadě technik a zásad pro jeho skutečné zvládnutí. V knize je věnována část i méně tradičním přístupům, jako je lean nebo transakční analýza, které pomohou osvětlit některé komunikační principy a naučit se nové techniky. Čtenáři najdou ke každému tématu příklady z praxe, náměty k zamyšlení, ukázky a příklady, které mohou přenést do svého vlastního pracovního života.

Zounek, J., Juhaňák, L., & Záleská, K. (2022). *Life and Learning of Digital Teens. Adolescents and digital technology in the Czech Republic*. Springer Nature.

Kniha je výsledkem několikaleté spolupráce autorů na výzkumném projektu, který se zaměřoval na roli digitálních technologií v každodenním životě a učení dnešních adolescentů v České republice. Oproti dosavadním publikacím a výzkumům přitom tato kniha zpracovává téma života a učení adolescentů s digitálními technologiemi unikátním způsobem. Oproti jiným výzkumům, které se zaměřují pouze na určitý kontext, typicky například škola, jsme naopak usilovali o holistický přístup a věnovali jsme se tak různým kontextům a tomu, jak dochází k jejich prolínání či překračování. Pro zachycení takto komplexně pojatého fenoménu

jsme přitom využili hned několika zdrojů empirických dat, což lze považovat za další relativně inovativní prvek našeho výzkumu a této knihy. Kombinujeme kvantitativní i kvalitativní metody výzkumu s cílem poznat detailněji běžný život teens. Současně jsme pozorně naslouchali názorům dnešních teens. V neposlední řadě je takto kniha unikátní tím, že se věnuje životu a učení adolescentů s digitálními technologiemi ve středoevropském regionu, konkrétně v České republice. Česká republika přitom patří mezi země, jejichž moderní historie byla silně poznamenána totalitním komunistickým (socialistickým) režimem. K důležitým tématům naší knihy tak patří i problematika postsocialismu, a to především s ohledem na to, zda resp. nakolik sehrává roli i v ryze současných otázkách a tématech. Náš výzkum byl inspirován mnohými zahraničními výzkumy a využíváme i výsledky mezinárodních šetření, takže si čtenáři mohou učinit představu nejen o životě mládeže v České republice, ale mohou rovněž promýšlet podobnosti a rozdíly mezi našimi výsledky a výsledky předchozích výzkumů.

KNIHY: ČLENOVÉ ČAPV DOPORUČUJÍ

Četli jste zajímavou publikaci nedávno vydanou v zahraničí, jež byste rádi doporučili ostatním členům? Napište nám na bulletin@capv.cz.

VÝZVY PRO AUTORY

Aktuální výzva časopisu *Studia Paedagogica* (Parental involvement in schools) je dostupná z webu časopisu na <https://webcentrum.muni.cz/media/3383292/cfp-studia-paedagogica-parental-involvement.pdf> a je také přílohou tohoto bulletinu.

Redakční poznámka

Informace o konferencích jsou zveřejňovány po dobu otevřené registrace na konferenci. Informace o jednotlivých číslech časopisů jsou opakovány do doby zveřejnění nového čísla. Informace o nových knihách jsou zveřejňovány jednou. Anotace publikací jsou v některých případech převzaty z podkladů dostupných na webových stránkách jednotlivých vydavatelů a nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce. Bulletin ČAPV vychází pětkrát ročně. Informace o konferencích a nových či zajímavých publikacích zasílejte na: bulletin@capv.cz.

Bulletin připravuje a edituje František Tůma (KAA FF MU). Na tvorbě bulletinu spolupracují: Jana Poláčková Vašátková (KSA FF UP), Martin Chvál (ÚVRV PedF UK), Roman Švaříček (ÚPV FF MU) a Hana Voňková (KPed PedF UK). Jazykovou korekturu provedl doktorand na KAA FF MU David Ryška. Za stipendijní podporu děkujeme Katedře anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.

CALL FOR PAPERS: Special Issue

STUDIA PAEDAGOGICA

Parental involvement in schools

Editors: Angelika Paseka & Milada Rabušicová

2023

The *Studia paedagogica* journal is indexed in SCOPUS.

The upcoming thematic issue of the journal *Studia paedagogica* will focus on parents and their involvement in the education of their children. The choice of topic is inspired in part by the experiences of families and schools of the COVID-19 pandemic situation over the past few years.

In recent decades, there have been several discourses in the discussion on the topic of parents and parental involvement in Europe (Betz, Honig & Ostner 2017; Paseka & Byrne 2020). The *first* discourse focuses on the role of parents in supporting their own children in learning. This strand is in response to large scale-assessment studies like PISA that emphasize the importance of parents in their children's assessment and the role of parents as *supporters* in the learning processes, especially at home. The *second* discourse focuses on the role of parents as *actors* in schools as organizations. This strand is motivated by democratic movements that enlarged the role of parents in decision-making processes in schools and gave them an active role in such processes. These two discourses of home and school cooperation can be summarized in terms of the home-based and school-based involvements of parents. A *third* discourse focuses more on the role of parents as *consumers* due to the changes in governmental policies to extend the rights of parents in choosing schools. Schools are in competition for "good" parents, meaning socially attractive, well-educated parents. As a result of these changes, new

risks arose for parents as well as schools. A *fourth* discourse must be considered that can be described as a normative discourse, emphasizing parents as *partners* of schools. Such a partnership rhetoric is interwoven with ideas of good parenthood, which is again oriented toward “good” parents and their options for supporting their children in their learning processes.

Due to the COVID 19-pandemic, the first discourse (*parents as supporters*) has become very visible in discussions among parents and between parents and schools within the last two years, and it seems to be strongly intertwined with the fourth discourse (*parents as partners*). The second discourse (*parents as actors*) and third discourse (*parents as consumers*) seem to have become lost, although the engagement of parents in schools seems more necessary than ever and the disadvantages of parents that are constructed as “hard-to-reach” are still present.

With this special issue, we would like to take a closer and critical look at these discourses from different perspectives and on the basis of empirical data. We invite researchers to write papers on the following topics:

- home-based and school-based parental involvement involving diverse social groups
- parents as supporters, actors, partners, and consumers in learning and educational processes
- parent/school communication and cooperation and their limits or barriers (e.g. concerning socio-economic status, family structure, or gender)
- schools as institutions and their openness/reservedness to parents
- deconstructing analyses of rhetoric about parents and parental involvement
- critical evaluations of programs for parents and their children
- parents and parental involvement during the COVID 19-pandemic situation

This thematic issue will be published in English in April 2023. The deadline for the submission of **abstracts** is **April 15, 2022**. Following an invitation, the deadline for the submission of **full texts** will be **August 15, 2022**. Abstracts are to be sent to the e-mail address studiapaedagogica@phil.muni.cz. Full texts are to be submitted via the Open Journal System, www.studiapaedagogica.cz. Articles should be written in English and should meet the requirements set out in the instructions for authors on the journal's website. Manuscripts will be submitted to a peer-review process that will enable the editors to select papers for publication.

The editors of this issue are Angelika Paseka (University of Hamburg, Germany) and Milada Rabušicová (Masaryk University, Czech Republic). More information is available at www.studiapaedagogica.cz.

REFERENCES

- Betz, T., Honig, M. S., & Ostner, I. (2017). Parents in the Spotlight. *Journal of Family Research*, Special Issue 11.
- Paseka, A., & Byrne, D. (2020). *Parental Involvement Across European Education Systems. Critical Perspectives*. Routledge.